

Lietas arhīva Nr. AA43-0242-19/19
[ECLI:LV:ADAT:2019:0627.A420264017.10.S](#)

SPRIEDUMS Latvijas tautas vārdā

Rīgā

2019. gada 27. jūnijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Karina Krastiņa,
tiesneses Sandra Gintere un Santa Liniņa

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras direktora 2017. gada 10. jūlija lēmuma Nr.17/1303629 atcelšanu, sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2018. gada 18. jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (turpmāk – VSAA) Rīgas pilsētas Vidzemes nodaļa 2014. gadā pieteicējai /pers. A/ par 2013. gada 13. decembrī dzimušajiem bērniem piešķīra turpmāk minētos pabalstus.

Ar 2014. gada 21. maija lēmumu Nr.14/1207519 piešķirts bērna kopšanas pabalsts par:

bērnu /pers. B/ 171 *euro* mēnesī no 2014. gada 13. decembra līdz 2015. gada 12. jūnijam un 42,69 *euro* mēnesī no 2015. gada 13. jūnija līdz 12. decembrim;

bērnu /pers. C/ piešķirta piemaksa pie bērna kopšanas pabalsta par dvīņiem vai vairākiem vienās dzemdībās dzimušiem bērniem 171 *euro* mēnesī no 2014. gada 2. maija līdz 2015. gada 12. jūnijam un 42,69 *euro* mēnesī no 2015. gada 13. jūnija līdz 12. decembrim.

Ar 2014. gada 17. oktobra lēmumu Nr.14/2272616 piešķirts bērna invalīda kopšanas pabalsts par bērnu /pers. C/ 213,43 *euro* mēnesī no 2014. gada 24. septembra līdz 2016. gada 23. septembrim.

Ar 2014. gada 21. oktobra lēmumu Nr.14/2287921 piešķirta piemaksa pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalīdu /pers. C/ 106,72 *euro* apmērā mēnesī no 2014. gada 24. septembra. Vienlaikus nolemts pārtraukt izmaksāt /pers. A/ piemaksu pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalīdu /pers. C/ no 2016. gada 24. septembra, jo nav pierādīts, ka bērns atzīts par invalīdu.

Ar 2014. gada 24. oktobra lēmumu Nr.14/2327169 piešķirts ģimenes valsts pabalsts 11,38 *euro* mēnesī par katru no abiem bērniem no 2014. gada 13. decembra un nolemts turpināt izmaksāt piemaksu pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalīdu /pers. C/ 106,72 *euro* mēnesī no 2014. gada 13. decembra.

[2] VSAA Starptautisko pakalpojumu nodaļa (turpmāk – Nodaļa), pamatojoties uz Vācijas kompetentās iestādes sniegto informāciju par to, ka no 2014. gada 1. oktobra ģimene dzīvo Vācijā, no 2014. gada 1. maija bērnu tēvs /pers. D/ bija nodarbināts Vācijā un no 2014. gada 1. maija līdz 2016. gada 30. aprīlim Vācijā saņēma ģimenes pabalstu par bērniem /pers. B un pers. C/, ka arī ņemot vērā to, ka /pers. A/ līdz 2016. gada 30. aprīlim bija nodarbinātās personas statusā Latvijā (saņēma bezdarbnieka pabalstu), un to, ka Latvijai kā sekundāri kompetentajai valstij ģimenes pabalstu izmaksa jānodrošina tikai pabalstu starpības apmērā, konstatēja minēto pabalstu un piemaksu pārmaksu /pers. A/ un ar turpmāk minētajiem lēmumiem viņai pieprasīts atmaksāt pārmaksātās summas.

[2.1] Ar 2017. gada 19. maija lēmumu Nr.17/1006892 /pers. A/ pieprasīts atmaksāt pārmaksāto bērna kopšanas pabalstu 1256,36 *euro* apmērā, kas radies par laika periodu no 2014. gada 13. decembra līdz 2015. gada 12. decembrim, kā arī tika anulētas valsts veiktās obligātās sociālās apdrošināšanas iemaksas no šā pabalsta.

Saskaņā ar Nodaļas 2017. gada 19. maija pārmaksas aprēķina izziņu, atzīts, ka no pārmaksas periodā (no 2014. gada 13. decembra līdz 2015. gada 12. decembrim) /pers. A/ kā bērna kopšanas pabalsts izmaksātiem 1283,80 *euro* viņai šajā periodā pienācās pabalsts 27,44 *euro* apmērā.

[2.2] Ar 2017. gada 19. maija lēmumu Nr.17/1006925 pieprasīts atmaksāt pārmaksāto ģimenes valsts pabalstu par bērniem /pers. B un pers. C/ par laika periodu no 2014. gada 13. decembra līdz 2016. gada 30. aprīlim 617,25 *euro* apmērā.

Saskaņā ar Nodaļas 2017. gada 18. maija pārmaksas aprēķina izziņu, atzīts, ka no pārmaksas periodā (no 2014. gada 13. decembra līdz 2016. gada 30. aprīlim) /pers. A/ kā ģimenes valsts pabalsts izmaksātiem 924,35 *euro* viņai šajā periodā pienācās pabalsts 307,10 *euro* apmērā.

[2.3] Ar 2017. gada 19. maija lēmumu Nr.17/1006937 /pers. A/ pieprasīts atmaksāt pārmaksāto piemaksu pie bērna kopšanas pabalsta par laika periodu no 2014. gada 1. novembra līdz 2015. gada 12. decembrim 582,93 *euro* apmērā.

[2.4] Ar 2017. gada 19. maija lēmumu Nr.17/1006968 /pers. A/ pieprasīts atmaksāt pārmaksāto piemaksu pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalīdu par bērnu / pers. C/ par laika periodu no 2014. gada 1. novembra līdz 2016. gada 30. aprīlim 854,43 *euro* apmērā.

Saskaņā ar Nodaļas 2017. gada 18. maija pārmaksas aprēķina izziņu, atzīts, ka no pārmaksas periodā (no 2014. gada 1. novembra līdz 2016. gada 30. aprīlim) /pers. A/ kā piemaksa pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalīdu izmaksātiem 1920,96 *euro* viņai šajā periodā pienācās pabalsts 1066,53 *euro* apmērā.

[2.5] Ar 2017. gada 19. maija lēmumu Nr.17/1007014 /pers. A/ pieprasīts atmaksāt par bērnu /pers. C/ par laika periodu no 2014. gada 1. novembra līdz 2016. gada 30. aprīlim pārmaksāto bērna invalīda kopšanas pabalstu 1708,90 *euro* apmērā, kā arī tika anulētas valsts veiktās obligātās sociālās apdrošināšanas iemaksas no šā pabalsta.

Saskaņā ar Nodaļas 2017. gada 18. maija pārmaksas aprēķina izziņu, atzīts, ka no pārmaksas periodā (no 2014. gada 1. novembra līdz 2016. gada 30. aprīlim) /pers. A/ kā bērna invalīda kopšanas pabalsts izmaksātiem 3841,74 *euro* viņai šajā periodā pienācās pabalsts 2132,84 *euro* apmērā.

[2.6] Pieteicēja apstrīdēja minētos Nodaļas lēmumus VSAA direktoram.

[3] Ar VSAA direktora 2017. gada 10. jūlija lēmumu Nr.17/1303629 (turpmāk – Lēmums) Nodaļas 2017. gada 19. maija lēmumi Nr.17/1006892, Nr.17/1006925, Nr.17/1006968 un Nr.17/1007014 atstāti negrozīti.

Lēmums pamatots ar šādiem argumentiem.

[3.1] VSAA no Vācijas kompetentās iestādes saņemta informācija, ka:

pieteicēja un viņas bērni /pers. B un pers. C/ dzīvo Vācijā no 2014. gada 1. oktobra;

bērnu tēvs /pers. D/ dzīvo Vācijā no 2014. gada 1. maija, laikā no 2014. gada 1. maija līdz 2016. gada 31. martam /pers. D/ bija nodarbināts Vācijā;

pieteicējas ģimene saņēma ģimenes pabalstus Vācijā: no 2014. gada 1. maija līdz 2014. gada 1. decembrim – 311,10 *euro* (mēnesī), no 2015. gada 1. janvāra līdz 2015. gada 1. maijam – 319,10 *euro*, no 2016. gada 1. janvāra līdz 2016. gada 1. aprīlim – 323,10 *euro*, no 2016. gada 1. maija – 380 *euro*.

[3.2] Saskaņā ar Iedzīvotāju reģistra datu bāzē reģistrēto informāciju pieteicējas un viņas bērnu dzīvesvieta ir deklarēta Latvijā/adrese/, bet faktiskā dzīvesvieta ir Vācijā, /adrese Vācijā/. /pers. D/ deklarētā dzīvesvieta ir Latvijā/adrese/, bet faktiskā dzīvesvieta ir Vācijā, /adrese Vācijā/.

[3.3] Ievērojot Padomes 1971. gada 14. jūnija Regulas (EEK) Nr.1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā (turpmāk – Regula Nr.1408/71) 13. un 72.–76. pantu, ģimenes pabalsts jānodrošina tai valstij, saskaņā ar kuras tiesību aktiem persona ir apdrošināta kā algots darba ņēmējs vai pašnodarbinātā persona. Tas attiecas arī uz situāciju, ja personas ģimenes locekļi dzīvo citā valstī. Savukārt, ievērojot Padomes 1972. gada 21. marta Regulā (EEK) Nr.574/72, ar kuru nosaka īstenošanas kārtību Regulai Nr.1408/71, 10. pantā norādīto, viena vecāka nodarbinātības gadījumā atbildīga par pabalstu izmaksu ir šī vecāka nodarbinātības valsts, savukārt, ja nodarbināti abi bērnu vecāki, tad atbildību par ģimenes pabalstu izmaksu jāuzņemas tā vecāka nodarbinātības valstij, kurā dzīvo bērns.

[3.4] Pieteicējas tiesības uz ģimenes pabalstiem ir nosakāmas saskaņā ar Valsts sociālo pabalstu likuma normām un Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulu (EK) Nr.883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (turpmāk – Regula Nr.883/2004).

[3.5] Ievērojot Valsts sociālo pabalstu likuma 4. panta pirmajā daļā norādīto, priekšnoteikums valsts sociālo pabalstu saņemšanai ir personas pastāvīga dzīvesvieta Latvijā. Nav nozīmes, kādu iemeslu dēļ persona Latvijā pastāvīgi nedzīvo. Dzīvesvietas deklarācija nav noteicošais kritērijs, kas liecina par personas pastāvīgu atrašanos Latvijā.

[3.6] Tā kā pieteicējas vīrs bija nodarbināts Vācijā no 2014. gada 1. maija līdz 2016. gada 31. martam, visa pieteicējas ģimene dzīvo Vācijā no 2014. gada 1. oktobra, pieteicējas ģimene saņēmusi Vācijā ģimenes pabalstus no 2014. gada 1. maija līdz Lēmuma izdošanas brīdim, tad Vācija ir uzskatāma par primāri kompetento valsti ģimenes pabalstu izmaksai pieteicējas ģimenei no 2014. gada 1. oktobra.

[4] Pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par Lēmuma atcelšanu. Pieteikumā norādīts turpmāk minētais.

[4.1] Lai gan pieteicēja laika posmā no 2014. gada 1. novembra līdz 2016. gada 30. aprīlim ar visu ģimeni periodiski uzturējās Vācijā, pieteicēja par savu dzīvesvietu tajā laikā uzskatīja Latviju, kurā bija viņas interešu centrs. Pieteicēja devās uz Vāciju saistībā ar dēla veselības stāvokli, nevis jaunas dzīvesvietas meklēšanai ģimenei.

[4.2] Lai gan pieteicējas vīrs bija nodarbināts Vācijā, pieteicējas ģimeni ar Latviju strīdus pabalstu saņemšanas laikā saistīja vairāki būtiski apstākļi, kas pierāda, ka pieteicējas ģimenes pastāvīgā dzīvesvieta vienmēr bijusi Latvija, nevis Vācija. Pieteicēja Latvijā bija nodarbināta līdz 2015. gada 2. jūlijam; laika periodā no 2014. gada 1. novembra līdz 2016. gada 30. aprīlim pieteicēja turpināja dēla ārstēšanu Latvijā; pieteicēja un abi bērni joprojām ir ģimenes ārstes /pers. E/ ģimenes prakses uzraudzībā; pieteicējas bērnu vecvecāki dzīvo Latvijā, iesaistās un palīdz bērnu aprūpē; pieteicējas bērni neapmeklēja bērnudārzu vai citu izglītības iestādi Vācijā; pieteicēja ar vīru nepārdod savu vienīgo nekustamo īpašumu, kas atrodas Latvijā.

[4.3] VSAA kļūdaini secinājusi, ka pieteicējai bija jāziņo VSAA par savu un ģimenes uzturēšanos Vācijā, jo ģimene neizbrauca no Latvijas uz pastāvīgu dzīvi ārvalstīs.

[4.4] Pabalsts Vācijā nepārklājās ar Latvijā izmaksātā valsts pabalsta summu, jo Vācijā pabalsts tika izmaksāts daļēji,

atskaitot summu, ko bija izmaksājusi Latvija.

Laika posmā no 2014. gada 1. novembra līdz 2016. gada 30. aprīlim pieteicēja no Vācijas nesaņēma bērna kopšanas pabalstu, bērna invalīda kopšanas pabalstu un piemaksu pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalīdu, jo atbilstoši Vācijas normatīvajam regulējumam šādi pabalsti pieteicējai nepienācās.

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas 2018. gada 18. jūnija spriedumu noraidīts pieteicējas pieteikums par Lēmuma un Nodaļas 2017. gada 19. maija lēmuma Nr.17/1006925 atcelšanu.

Spriedums pamatots ar turpmāk minēto.

[5.1] Tiesa lietā precizēja pieteikuma priekšmetu kā prasījumu par Lēmuma un par Nodaļas 2017. gada 19. maija lēmuma Nr.17/1006925 atcelšanu, jo pieteicēja pret to iebildusi, pārsūdzot Lēmumu pilnībā.

[5.2] Lietā izšķirams jautājums, vai pieteicējai pienācās izmaksātais ģimenes valsts pabalsts, piemaksa pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalīdu, bērna kopšanas pabalsts, piemaksa pie bērna kopšanas pabalsta un bērna invalīda kopšanas pabalsts.

[5.3] Regulas Nr.883/2004 1. panta „z” punkts noteic, ka „ģimenes pabalsti” ir visi pabalsti natūrā vai naudā, kas paredzēti, lai segtu ģimenes izdevumus, izņemot I pielikumā minēto uzturēšanas maksājumu un īpašo bērna piedzimšanas un adoptēšanas pabalstu avansus.

Atbilstoši minētajai tiesību normai ar ģimenes pabalstiem Latvijas tiesību aktu izpratnē jāsaprot gan ģimenes valsts pabalsts, gan piemaksa pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalīdu, gan arī bērna kopšanas pabalsts, piemaksa pie bērna kopšanas pabalsta un bērna invalīda kopšanas pabalsts. Tas izriet no definīcijā lietotā izteiksmes veida, ar kuru jēdziens „ģimenes pabalsti” tiek attiecināts uz „visiem pabalstiem natūrā vai skaidrā naudā”.

Tādējādi attiecībā uz visu minēto valsts atbalstu naudā ir piemērojami Regulas Nr.883/2004 noteikumi par ģimenes pabalstu piešķiršanu un izmaksu.

[5.4] Saskaņā ar Regulas Nr.883/2004 67. pantu ģimenes pabalstus jānodrošina tai valstij, saskaņā ar kuras tiesību aktiem persona ir apdrošināta kā algots darba ņēmējs vai pašnodarbināta persona. Tas attiecas arī uz situāciju, ja personas ģimenes locekļi dzīvo citā dalībvalstī. Atbilstoši Regulas Nr.883/2004 pamatnoteikumam uz darba ņēmēju vai pašnodarbinātu personu attiecas tās dalībvalsts tiesību akti, kurā persona ir nodarbināta (11. panta 3. punkta „a” apakšpunkts), bet uz personu, kura nav nodarbināta, attiecas dzīvesvietas dalībvalsts tiesību akti (11. panta 3. punkta „e” apakšpunkts).

Savukārt Regulas Nr.883/2004 68. panta 1. punkts noteic, ka gadījumos, kad vienas ģimenes locekļi dzīvo un/vai ir nodarbināti dažādās Eiropas Savienības dalībvalstīs, atbildība par ģimenes pabalstu izmaksu ir nosakāma, piemērojot prioritātes noteikumus. Proti, viena vecāka nodarbinātības gadījumā atbildīga par pabalstu izmaksu ir šī vecāka nodarbinātības valsts (Regulas Nr.883/2004 68. panta 1. punkta „a” apakšpunkts), savukārt gadījumā, ja nodarbināti abi bērna vecāki, tad atbildība par ģimenes pabalstu izmaksu ir jāuzņemas tā vecāka nodarbinātības valstij, kurā dzīvo bērns (Regulas Nr.883/2004 68. panta 1. punkta „a” apakšpunkts; *acīmredzot, domāts 68. panta 1. punkta „b” „i” apakšpunkts*). Abos minētajos gadījumos otra vecāka dzīvesvietas vai nodarbinātības valstij ir pienākums pēc attiecīga pieprasījuma veikt abu iesaistīto valstu pabalstu apmēru salīdzināšanu un starpības gadījumā nodrošināt tās izmaksu (Regulas Nr.883/2004 68. panta 2. punkts).

[5.5] Pieteicējas iebildumi galvenokārt saistīti ar to, ka VSAA nepareizi atzinusi, ka pieteicējas dzīvesvieta pabalstu saņemšanas laikā nav bijusi Latvijā.

Tomēr izskatāmajā gadījumā, pat ja pieņemtu par patiesībai atbilstošu, ka pieteicējas dzīvesvieta pabalstu saņemšanas laikā ir bijusi Latvijā, tas nevarētu mainīt secinājumu par to, kura valsts ir atbildīga par pabalstu izmaksu. Proti, kā norādīts, viena vecāka nodarbinātības gadījumā atbildīga par pabalstu izmaksu ir šī vecāka nodarbinātības valsts.

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments (turpmāk – Augstākā tiesa) atzinis, ka ģimenes pabalsti ir tādi sociālās palīdzības pabalsti, uz kuru pieprasīšanu parasti tiesības ir gan bērna mātei, gan bērna tēvam. Tas gan nenozīmē, ka pabalsti par bērnu maksājami dubultā, par katru bērnu maksājams viens pabalsts. Līdz ar to gadījumā, ja katrs no bērna vecākiem strādā un/vai dzīvo citā Eiropas Savienības dalībvalstī, ir jāievēro Eiropas Savienības tiesību normas (sk. *Augstākās tiesas 2016. gada 6. septembra sprieduma lietā Nr.SKA-296/2016 4. punktu, 2017. gada 19. decembra sprieduma lietā Nr.SKA-811/2017 6. punktu*).

No Regulas Nr.883/2004 10. panta izriet, ka personai ir tiesības tikai uz vienu noteikta veida pabalstu par vienu un to pašu periodu.

[5.6] Lietā nav strīda, ka pieteicēja pabalstu saņemšanas laikā nav bijusi nodarbināta, bet pieteicējas laulātais šajā periodā nodarbināts Vācijā. Tādējādi secināms, ka izskatāmajā gadījumā par ģimenes pabalstu izmaksu primāri atbildīgā valsts ir bijusi Vācija.

Līdz ar to pieteicējas ģimene bija tiesīga pretendēt uz ģimenes pabalstu izmaksu Vācijā, bet nebija tiesīga to saņemt Latvijā kā sekundāri kompetentajā valstī.

Tādējādi secināms, ka VSAA ir pamatoti konstatējusi ģimenes pabalsta pārmaksu attiecīgajā laika periodā un pieprasījusi to atmaksāt.

[5.7] Tiesas ieskatā nav ņemami vērā pieteicējas iebildumi attiecībā uz to, ka pieteicēja saņēmusi tādus pabalstus, kādi Vācijā nemaz nav paredzēti vai uz kuriem būtu bijis iespējams pretendēt pēc noteikta laika. Valsts pienākums maksāt ģimenes pabalstu vērtējams kā viens veselums, neņemot vērā to, ka dažādās dalībvalstīs to apjoms var atšķirties.

[5.8] Ja par ģimenes pabalsta izmaksu primāri atbildīgajā valstī nav paredzēti kādi papildu labumi, piemēram, tādas

piemaksas pie ģimenes pabalsta, kādas eksistē citās valstīs, tad persona nevar prasīt to izmaksu sekundāri atbildīgajai valstij.

[5.9] Ņemot vērā minēto, tiesa secināja, ka Lēmums, kā arī Nodaļas 2017. gada 19. maija lēmums Nr.17/1006925 ir tiesiski un nav pamata to atcelšanai.

[6] Par Administratīvās rajona tiesas 2018. gada 18. jūnija spriedumu pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību, kurā atkārtoti pieteikumā minētie argumenti par to, ka Vācijā nav paredzēti tādi pabalsta veidi, kas bija pieteicējai izmaksāti Latvijā; ka pieteicējai bija tiesības uz atprasītajiem pabalstiem, jo viņas un bērnu dzīvesvieta strīdus periodā bija Latvijā. Papildus norādīts turpmāk minētais.

[6.1] Tiesa neņēma vērā faktu, ka pieteicēja laika posmā no 2015. gada 31. jūlija līdz 2016. gada 30. aprīlim bija Latvijā reģistrēta kā bezdarbnieks un saņēma bezdarbnieka pabalstu.

[6.2] Tā kā tiesa atzīst, ka pieteicējas pastāvīgā dzīvesvieta ir Latvija (ko apliecina bezdarbnieka pabalsta saņemšana un tas, ka pieteicēja ieradās Nodarbinātības valsts aģentūrā), tad Regulas Nr.883/2004 67. pants paredzēja pieteicējai tiesības strīdus periodā saņemt ģimenes pabalstus no Latvijas arī gadījumā, kad pieteicējas vīrs bija nodarbināts Vācijā.

[6.3] Nebija pamata piemērot prioritātes noteikumus atbilstoši Regulas Nr.883/2004 68. panta 1. punktam. Piemērojams ir Regulas Nr.883/2004 68. panta 1. punkta „a” apakšpunkts un 3. punkts, kas arī tika izdarīts. Vācijas atbildīgā iestāde veica tikai ģimenes valsts pabalsta apmēru salīdzināšanu un starpības izmaksāšanu, bet strīdus periodā pieteicējai neizmaksāja pilnu ģimenes valsts pabalsta summu, kas pieteicējai pienāktos, ja pieteicējas un viņas bērnu pastāvīgā dzīvesvieta būtu Vācija.

[6.4] Secināms, ka pieteicējai strīdus periodā nebija tiesības uz Latvijas valsts sociāliem pabalstiem, bet tos pieteicēja nesaņēma arī Vācijā, kas ir pretrunā Regulas Nr.883/2004 pamatmērķim sekmēt dzīves kvalitātes un nodarbinātības nosacījumu uzlabošanu.

[7] VSAA rakstveida paskaidrojumā norāda, ka pieteicējas apelācijas sūdzība ir nepamatota, ievērojot Lēmuma un paskaidrojumu argumentus.

Pieteicējai pabalstu pārmaxsa ir noteikta, veicot Latvijas un Vācijas ģimenes pabalstu salīdzināšanu un izmaksājamās starpības aprēķinu. Tas nozīmē, ka VSAA pieprasījusi atmaksāt tikai to daļu, kura ir izmaksāta dubultā, jo ir maksājušas abas valstis.

Turklāt pieteicēja, pieprasot bezdarbnieku pabalstu VSAA, iesniedza iesniegumu U2 dokumenta „Bezdarbnieka pabalsta tiesību saglabāšanas” saņemšanai, kas norāda, ka pieteicēja darbu meklējusi Vācijā, kur ir arī dzīvojusi un ir deklarēta, kā to norādījusi Vācijas kompetentā iestāde. Līdz ar to, ievērojot Vācijas kompetentās iestādes sniegto informāciju par pieteicējas un viņas ģimenes dzīvesvietas, nodarbinātības un ģimenes pabalstu saņemšanas apstākļiem Vācijā, Lēmumā pamatoti secināts, ka Vācija ir uzskatāma par primāri kompetento valsti ģimenes pabalstu izmaksā pieteicējas ģimenei no 2014. gada 1. oktobra.

[8] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 245. un 304. panta pirmo daļu Administratīvā apgabaltiesa lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[9] Pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos pierādījumus to kopsakarā ar apelācijas sūdzības un pārējiem procesa dalībnieku argumentiem, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējas apelācijas sūdzība ir daļēji pamatota un pieteikums ir apmierināms daļā.

[10] Apgabaltiesa, pārbaudot pieteikuma priekšmetu lietā, konstatē turpmāk minēto.

[10.1] Par pieteicējai izmaksāto pabalstu pārmaxsu un pieteicējas pienākumu to atmaksāt Nodaļa 2017. gada 19. maijā pieņēma piecus sākotnējos lēmumus: Nr.17/1006892, Nr.17/1006925, Nr.17/1006937, Nr.17/1006968 un Nr.17/1007014.

Pieteicēja 2017. gada 30. maija apstrīdēšanas iesniegumā par Nodaļas 2019. gada 19. maija lēmumiem par pārmaxsas atgūšanu lūdz pārskatīt pārmaxsāto ģimenes pabalstu apmērus. Pieteicēja iesniegumā min visus piecus lēmumus – Nr.17/1006892, Nr.17/1006925, Nr.17/1006937, Nr.17/1006968 un Nr.17/1007014. Norāda, ka vienīgais pabalsts, kuru pieteicējas ģimene ir saņēmusi no Vācijas kompetentās iestādes, ir ģimenes valsts pabalsts 617,25 euro apmērā, kuru pieteicēja apņemas pārskaitīt (*lietas 36. lapa*).

Vērtējot pieteicējas apstrīdēšanas iesniegumu, konstatējams, ka tajā pieteicēja lūdz pārskatīt pārmaxsāto pabalstu apmērus saistībā ar pieciem Nodaļas sākotnējiem lēmumiem, tos konkrēti norādot.

No minētā izriet, ka pieteicēja ir apstrīdējusi VSAA kā augstākajai iestādei visus Nodaļas 2019. gada 19. maija lēmumus par pārmaxsas atgūšanu. Tādējādi pieteicēja ir ievērojusi lietas ārpustiesas izskatīšanas kārtību attiecībā uz visiem sākotnējiem lēmumiem par pabalstu pārmaxsas konstatēšanu viņai.

Savukārt, izvērtējot Lēmumu, konstatējams, ka tā rezoliatīvajā daļā nolemts atstāts negrozītus četrus sākotnējos 2017. gada 19. maija Nodaļas lēmumus: Nr.17/1006925, Nr.17/1006892, Nr.17/1006968 un Nr.17/1007014.

[10.2] Administratīvā procesa likuma 81. panta pirmā daļa noteic, ka augstāka iestāde izskata lietu vēlreiz pēc būtības kopumā vai tajā daļā, uz kuru attiecas iesniedzēja iebildumi; šā panta otrās daļas 1.-4. punkts paredz, ka augstāka iestāde ar savu lēmumu var: atstāt administratīvo aktu negrozītu; atcelt administratīvo aktu; atcelt administratīvo aktu kādā daļā; izdot

satura ziņā citādu administratīvo aktu.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 81. panta piekto daļu apstrīdētais administratīvais akts iegūst savu galīgo noformējumu tādā veidā, kādā tas noformēts lēmumā par apstrīdēto administratīvo aktu. Šādā veidā tas ir izpildāms un to var pārsūdzēt tiesā.

Ievērojot minēto, pieteicējai apstrīdot piecus sākotnējos lēmumus par pārmaksas konstatēšanu, saistībā ar apstrīdēšanas iesniegumu pieņemtais Lēmums ir administratīvo aktu par pārmaksas konstatēšanu galīgais noformējums.

Tas, cik apstrīdēto lēmumu augstākā iestāde lietas apstrīdēšanas stadijā izšķiras vērtēt un to argumentēt galīgajā lēmumā, ir iestādes rīcības brīvības jautājums. Tomēr, ja augstākā iestāde izdod galīgo administratīvo aktu, ar kuru sākotnējo lēmumu atstāj negrozītu, neskatoties uz iestādes motivācijas apjomu (vai motivācijas trūkumu), šis galīgais lēmums, kurā skaidri formulēta rezolutīvā daļa – atstāt apstrīdēto zemākas iestādes lēmumu negrozītu –, privātpersonai ir saistošs.

Ievērojot minēto, apgabaltiesa konstatē, ka Administratīvā rajona tiesa 2018. gada 18. jūnija spriedumā nepareizi formulēja kā atsevišķu pieteikuma priekšmetu prasījumu par Nodaļas 2017. gada 19. maija lēmuma Nr.17/1006925 atcelšanu, jo par šo Nodaļas lēmumu VSAA bija izlēmusi Lēmuma rezolutīvajā daļā, nolēmjot to atstāt negrozītu. Līdz ar to pieteicējas prasījums par Nodaļas 2017. gada 19. maija lēmuma Nr.17/1006925 (kas ar Lēmumu atstāts negrozīts, *lietas 14. lapa*) atcelšanu ietveras pieteikuma priekšmetā par Lēmuma atcelšanu un nav pamats sākotnējo lēmumu Nr.17/1006925 vērtēt atsevišķi no prasījuma atcelt Lēmumu.

[10.3] Pieteicēja VSAA kā augstākajai iestādei apstrīdēja Nodaļas 2017. gada 19. maija lēmumu Nr.17/1006937 (sk., šā sprieduma 10.1. punktu).

Apgabaltiesa konstatē, ka Lēmuma motīvu daļā VSAA ir vērtējusi lēmumu Nr.17/817967; VSAA pirmās instances tiesā precizēja, ka ir norādīts kļūdainais lēmuma numurs – Lēmumā faktiski ir vērtēts Nodaļas 2017. gada 19. maija lēmums Nr.17/1006937, kļūdaini norādot tā numuru kā Nr.17/817967 (*lietas 84. lapa*).

Lēmuma rezolutīvajā daļā VSAA nav atbilstoši Administratīvā procesa likuma 81. panta otrās daļas 1.-4. punkta nosacījumiem (augstāka iestāde ar savu lēmumu var: atstāt administratīvo aktu negrozītu; atcelt administratīvo aktu; atcelt administratīvo aktu kādā daļā; izdot satura ziņā citādu administratīvo aktu) formulējusi savu attieksmi par Nodaļas 2017. gada 19. maija lēmumu Nr.17/1006937.

Pēc pirmās instances tiesas tiesneša norādījuma pieteicēja lūdza pieteikuma priekšmetam pievienot prasījumu par Nodaļas 2017. gada 19. maija lēmuma Nr.17/1006937 atcelšanu (*lietas 89. lapa*). Arī VSAA, atbildot uz tiesneša pieprasījumu, piekrita, ka pieteikuma priekšmets ir jāpapildina ar Nodaļas 2017. gada 19. maija lēmumu Nr.17/1006937, jo, lai arī Lēmuma lemjošajā daļā šis lēmums nav minēts, tas ir vērtēts Lēmuma 2. punktā, norādot to ar kļūdainu numuru Nr.17/817967 (*lietas 83. -84. lapa*).

Ievērojot minēto, konstatējams, ka šīs lietas izskatīšanas priekšmets ir arī pieteikums par Nodaļas 2017. gada 19. maija lēmuma Nr.17/1006937 atcelšanu, attiecībā par kuru pieteicēja ir ievērojusi lietas iepriekšējo ārpustiesas izskatīšanas kārtību, to apstrīdot, bet par kuru Lēmuma rezolutīvajā daļā VSAA nav sniegusi savu vērtējumu atbilstoši Administratīvā procesa likuma 81. panta otrās daļas 1.-4. punkta nosacījumiem.

[11] Administratīvā procesa likuma 307. panta ceturtdaļa noteic, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 251. panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus (kāpēc tiesa pieteikumu uzskatījusi par pamatotu vai nepamatotu), sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Pārbaudot pirmās instances tiesas sprieduma motivāciju, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus un pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs (izņemot šā sprieduma 5.8. punktā atreferēto) un pilnībā pietiekams, līdz ar to Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307. panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas lietas apstākļu konstatējumam un sprieduma motivācijai (izņemot šā sprieduma 5.8. punktā atreferēto), to neatkārtojot.

Regulas Nr.883/2004 preambulas 17. ievilkums paredz, lai iespējami efektīvi garantētu vienlīdzīgu attieksmi pret visām personām, kas nodarbinātas kādas dalībvalsts teritorijā, ir lietderīgi noteikt vispārīgu noteikumu, ka piemērojamie tiesību akti ir tās dalībvalsts tiesību akti, kurā attiecīgā persona veic savu darbību nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā. Regulas Nr.883/2004 11. panta 1. punkts noteic, ka personas, uz kurām attiecas šī regula, ir pakļautas tikai vienas dalībvalsts tiesību aktiem. Šos tiesību aktus nosaka saskaņā ar šo sadaļu. Šā panta 2. punkts noteic, ka šajā sadaļā personas, kuras saņem naudas pabalstus sakarā ar savu darbību nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā vai tās rezultātā, uzskatāmas par tādām, kas veic minēto darbību. Savukārt 11. panta 3. punkts noteic, ka persona, kas veic darbību nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā kādā dalībvalstī, ir pakļauta minētās dalībvalsts tiesību aktiem.

Pirmās instances tiesa, novērtējot lietā konstatētos faktiskos apstākļus par pieteicējas ģimenes (ieteicējas, bērnu un bērnu tēva) dzīvesvietu un nodarbinātību Latvijā un Vācijā, pamatoti, atbilstoši tiesiskajam regulējumam secināja, ka par laiku no 2014. gada 1. oktobra līdz 2016. gada 30. aprīlim atbildīgā valsts par ģimenes pabalstu izmaksu ieteicējas ģimenei ir Vācija kā bērnu tēva nodarbinātības valsts. Nav strīda, ka ieteicējas ģimenei strīdus periodā par bērniem Vācijā pabalsti arī faktiski tika piešķirti un izmaksāti. Konstatējot viena vecāka nodarbinātības faktu kādā dalībvalstī, primāri tiek ņemts vērā vecāka nodarbinātības fakts konkrētajā dalībvalstī, neatkarīgi no otra vecāka un bērnu dzīvesvietas kādā citā dalībvalstī.

[12] Administratīvā apgabaltiesa atzīst par pamatotu Lēmumā secināto, ka, Vācija ir uzskatāma par primāri kompetento valsti ģimenes pabalstu izmaksā /pers. A/ ģimenei periodā no 2014. gada 1. oktobra. Arī Nodaļas 2017. gada 19. maija lēmums Nr.17/1006937, kas faktiski pamatots ar Lēmumā konstatētajiem apstākļiem, ir pamatots.

Vācijas kompetentā iestāde sniedza informāciju, ka no 2014. gada 1. oktobra pieteicējas un viņas bērnu deklarētā dzīvesvieta ir Vācijā; ka pieteicējas ģimene no 2014. gada maija saņem ģimenes pabalstus Vācijā par bērniem /pers. C/ un /pers. B/ (sk. *vēstules tulkojumu lietas 86. lapā, VSAA pieprasījuma vēstules tulkojumu lietas 159. lapā*).

Nemot vērā konstatēto, ka pieteicējas ģimene Vācijā dzīvo no 2014. gada 1. oktobra, ka pieteicējas vīrs /pers. D/ Vācijā bija nodarbināts no 2014. gada 1. maija līdz 2016. gada 31. martam, un to, ka pieteicējas ģimene no 2014. gada 1. maija Vācijā saņem ģimenes pabalstus, laika periodā no 2014. gada 1. oktobra līdz 2016. gada 30. aprīlim par pieteicējas un viņas bērnu pastāvīgo (faktisko) dzīvesvietu uzskatāma Vācija.

Tāpat lietā atrodas pieteicējas 2015. gada 10. septembra iesniegums U2 dokumenta „Bezdarbnieka pabalsta tiesību saglabāšana” saņemšanai, ar kuru pieteicēja lūdz VSAA saglabāt tiesības uz bezdarbnieka pabalstu sakarā ar izbraukšanu uz Vāciju 2015. gada 13. septembrī (*lietas 118. lapa*). Minētais dokuments papildus norāda uz pieteicējas nodomu konkrētajā laika periodā apmesties uz pastāvīgu dzīvesvietu Vācijā.

Apstākļi, ka pieteicēja laika posmā no 2015. gada 31. jūlija līdz 2016. gada 30. aprīlim saņēma bezdarbnieka pabalstu Latvijā, nevar mainīt lietā konstatētos apstākļus, ka pieteicēja un viņas bērni faktiski dzīvoja Vācijā, un lietā secināto, ka Latvija ir uzskatāma par sekundāri kompetento valsti, kas maksātu ģimenes pabalstus starpības apmērā, ja Latvijas ģimenes pabalstu summa būtu lielāka kā Vācijā piešķirto ģimenes pabalstu summa. Tāpat minēto nevar mainīt tas, ka pieteicēja veda bērnu pie ārstiem Latvijā. Tas pieteicējai un viņas ģimenei neliedz faktiski dzīvot citā valstī.

[13] Pirmās instances tiesa atbilstoši tiesiskajam regulējumam secināja, ka visi pieteicējai Latvijā saistībā ar bērniem izmaksātie pabalsti – bērna kopšanas pabalsts, piemaksa pie bērna kopšanas pabalsta par dvīņiem vai vairākiem vienās dzemdībās dzimušiem bērniem, bērna invalīda kopšanas pabalsts, ģimenes valsts pabalsts un piemaksa pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalīdu – Regulas Nr.883/2004 tvērumā kopumā ir traktējami kā ģimenes pabalsts. Minēto paredz regulas 1. panta 1. punkta „z” apakšpunkts, nosakot, ka ģimenes pabalsts ir visi pabalsti natūrā vai naudā, kas paredzēti, lai segtu ģimenes izdevumus.

Minētā atziņa ir nostiprinātā arī administratīvo tiesu judikatūrā. Augstākā tiesa 2017. gada 19. septembra spriedumā lietā Nr.SKA-811/2017 norādīja, ka Valsts sociālo pabalstu likuma 3. pantā uzskaitīti valsts sociālo pabalstu veidi. Minētā panta pirmās daļas 1. punktā norādīts ģimenes valsts pabalsts, atsevišķi neizdalot piemaksu pie šī pabalsta par bērnu invalīdu.

Valsts sociālo pabalstu likuma 6. panta pirmajā daļā noteikts, ka ģimenes valsts pabalstu piešķir personai, kura audzina bērnu. Saskaņā ar minētā panta trešo daļu par bērnu invalīdu, kas nav sasniedzis 18 gadu vecumu, tiek piešķirta piemaksa pie ģimenes valsts pabalsta. Tiesības uz šo piemaksu ir personai, kura audzina bērnu invalīdu.

No minētajām tiesību normām izriet, ka likumdevējs ģimenes valsts pabalstu izvēlēties veidot, nosakot to divu izmaksu, proti, pabalsta un piemaksas veidā. Taču piemaksa nav atsevišķs valsts sociālais pabalsts. Tā ir papildinājums ģimenes valsts pabalstam, sniedzot lielāku atbalstu personai, kura audzina bērnu invalīdu.

Kā atzinusi Eiropas Savienības Tiesa, veicot konkrēta pabalsta novērtējumu, cita starpā precīzi nosakāms, kāds ir attiecīgā maksājuma raksturs – lai nošķirtu dažādas sociālā nodrošinājuma pabalstu kategorijas, ir jāņem vērā risks, kuru sedz katrs no šiem pabalstiem (*Eiropas Savienības Tiesas 2017. gada 21. jūnija sprieduma lietā Kerly Del Rosario Martinez Silva, C-449/16, [ECLI:EU:C:2017:485](#), 20. punkts, 2014. gada 6. novembra sprieduma lietā Fassbender/Firman, C-4/13, [ECLI:EU:C:2014:2344](#), 42. punkts, 2013. gada 24. oktobra sprieduma lietā Lachheb, C-177/12, [ECLI:EU:C:2013:689](#), 29., 33. punkts*).

Riski skaidri uzskaitīti Regulas Nr.883/2004 3. panta 1. punktā, kura „j” apakšpunktā ir ietverti ģimenes pabalsti. Minētās regulas 1. panta 1. punkta „z” apakšpunktā noteikts, ka ģimenes pabalsts ir visi pabalsti natūrā vai naudā, kas paredzēti, lai segtu ģimenes izdevumus.

Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas praksei frāze „lai segtu ģimenes izdevumus” jāinterpretē tādējādi, ka tā it īpaši attiecas uz valsts ieguldījumu ģimenes budžetā nolūkā samazināt ar bērnu uzturēšanu saistītos izdevumus (*Eiropas Savienības Tiesas 2017. gada 21. jūnija spriedums lietā Kerly Del Rosario Martinez Silva, C-449/16, [ECLI:EU:C:2017:485](#), 23. punkts, 2015. gada 22. oktobra spriedums lietā Trapkowski, C-378/14, [ECLI:EU:C:2015:720](#), 26. punkts, 2013. gada 19. septembra spriedums apvienotajās lietās Hliddal un Bornand, C-216/12 un C-217/12, [ECLI:EU:C:2013:568](#), 55. punkts*).

Satversmes tiesa atzinusi, ka ģimenes valsts pabalsta mērķis ir sniegt regulāru atbalstu ģimenēm, kurām radušies papildu izdevumi sakarā ar bērna audzināšanu (*Satversmes tiesas 2005. gada 4. novembra sprieduma lietā Nr.2005-09-01 9.2. punkts*). Tāpat Satversmes tiesa konstatējusi, ka, lai nodrošinātu sociālo un ekonomisko aizsardzību ģimenēm, kurās aug bērni ar invaliditāti, kā arī īpaši aizsargātu bērnus ar invaliditāti, saskaņā ar Valsts sociālo pabalstu likuma 3. panta pirmo daļu attiecīgajām ģimenēm ir paredzēti četru veidu regulāri izmaksājami valsts pabalsti vai piemaksas: ģimenes valsts pabalsts, piemaksa pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalīdu, bērna invalīda kopšanas pabalsts un pabalsts transporta izdevumu kompensēšanai invalīdiem, kuriem ir apgrūtināta pārvietošanās. Ģimenes valsts pabalstu piešķir ar mērķi sniegt regulāru atbalstu ģimenēm, kurās aug bērni ar invaliditāti (*Satversmes tiesas 2015. gada 23. novembra sprieduma lietā Nr. 2015-10-01 14.1. punkts*).

Ievērojot minēto, secināms, ka ģimenes valsts pabalsta un piemaksas par bērnu invalīdu mērķis neatšķiras. Tas ir

sniegt regulāru materiālu atbalstu ģimenēm sakarā ar izdevumu palielināšanos, kas saistīti ar bērnu audzināšanu (*sk., Augstākās tiesas 2017. gada 19. septembra spriedumā lietā Nr.SKA-811/2017 8. punktu*).

[14] Pieteicējas norāde, ka laika posmā no 2015. gada 31. jūlija līdz 2016. gada 30. aprīlim viņa bija Latvijā reģistrēta kā bezdarbnieks un saņēma bezdarbnieka pabalstu, neietekmē apstākļus, ka pieteicēja minētajā periodā Latvijā neveica savu darbību nodarbinātas personas statusā Regulas Nr.883/2004 izpratnē (atradās darba meklētāju statusā), savukārt viņas vīrs un bērnu tēvs bija nodarbināts Vācijā, kur maksāja nodokļu maksājumus un viņam tika piešķirts ģimenes pabalsts par bērniem. Faktiski pieteicējas ģimene ir saņēmusi ģimenes pabalstus divkārsā apmērā, saņemot tos no abām valstīm, un šāda situācija ir pretēja Eiropas Savienības tiesiskajam regulējumam.

Regulas Nr.883/2004 preambulas 13. ievilkums paredz, ka ar koordinācijas noteikumiem jānodrošina, lai personas, kas pārvietojas Kopienā, un viņu apgādībā esošās personas paturētu tiesības un priekšrocības, kas iegūtas vai kuru iegūšana notiek. Savukārt preambulas 15. ievilkums paredz, ka uz personām, kas pārvietojas Kopienā, jāattiecinā tikai vienas dalībvalsts sociālās nodrošināšanas shēma, lai novērstu valstu piemērojamo tiesību aktu noteikumu pārklāšanos un sarežģījumus, kas var rasties tās rezultātā. Savukārt Regulas Nr.883/2004 10. pants paredz, ja nav noteikts citādi, šī regula nepiešķir un nepatur spēkā tiesības uz vairākiem viena veida pabalstiem par vienu un to pašu obligātās apdrošināšanas periodu.

Gadījumā, ja katrs no bērna vecākiem strādā un dzīvo citā Eiropas Savienības dalībvalstī, ir jāpiemēro koordinējošās Eiropas Savienības tiesību normas, tostarp Regula Nr.883/2004. Augstākā tiesa atzinusi, ka ģimenes pabalsti ir tādi sociālās palīdzības pabalsti, uz kuru pieprasīšanu parasti tiesības ir gan bērna mātei, gan bērna tēvam. Tas gan nenozīmē, ka pabalsti par bērnu maksājami dubultā, par katru bērnu maksājams viens pabalsts. Līdz ar to gadījumā, ja katrs no bērna vecākiem strādā un/vai dzīvo citā Eiropas Savienības dalībvalstī, ir jāievēro Eiropas Savienības tiesību normas. No Regulas Nr.883/2004 10. panta izriet, ka personai ir tiesības tikai uz vienu noteikta veida pabalstu par vienu un to pašu periodu (*Augstākās tiesas 2016. gada 6. septembra sprieduma lietā Nr.SKA-296/2016 4. punkts, 2017. gada 19. septembra sprieduma lietā Nr.SKA-811/2017 6. punkts*).

Ievērojot minēto, pieteicējas ģimenei Eiropas Savienībā ir tiesības uz vienu noteikta veida pabalstu, konkrētajā gadījumā Regulas Nr.883/2004 izpratnē – ģimenes pabalstu, kas ietver visus maksājumus naudā vai natūrā par vienu un to pašu periodu. Latvijai kā sekundāri atbildīgajai valstij atbilstoši Regulas Nr.883/2004 68. panta 2. punktam jāveic izmaksāto ģimenes pabalstu salīdzināšana un jāizmaksā pieteicējai tikai starpība, ja Latvijā paredzētais pabalsts ir lielāks nekā Vācijā.

[15] VSAA kā pamatojumu Nodaļas lēmumiem ir sastādījusi Latvijas un Vācijas ģimenes pabalstu apmēru salīdzināšanas un izmaksājamās starpības aprēķinu tabulas par pieteicējas /pers. A/ bērniem /pers. C/ (*lietas 33.-34. lapa*) un /pers. B/ (*lietas 35. lapa*). Ievērojot to, ka sākotnējie lēmumi ar Lēmumu atstāti negrozīti, minētais aprēķins ietveras Lēmuma pamatojumā, kā arī Nodaļas 2017. gada 19. maija lēmuma Nr.17/1006937 pamatojumā.

Šajos aprēķinos VSAA izmantoja Vācijas kompetentās iestādes sniegto informāciju par pieteicējas ģimenei no 2014. gada 1. maija līdz 2016. gada 30. aprīlim izmaksāto ģimenes pabalstu Vācijā par bērniem /pers. C/ un /pers. B/ (*Vācijas kompetentās iestādes vēstule VSAA lietas 24., 85. lapa, tulkojums 86.-87. lapā; VSAA informācijas pieprasījums lietas 151., 156. – 157. lapa, tulkojums 158. – 160. lapā; VSAA apgabaltiesā sniegtā informācija, ka VSAA informāciju par Vācijas ģimenes pabalstu apmēru ieguva mājas lapā: <http://www.kindergeld.org/kindergeldrechener.html>, lietas 150. lapa*).

Administratīvā apgabaltiesa no lietas materiāliem konstatē, ka Vācijas kompetentā iestāde norādījusi, ka par laika periodu no 2014. gada 1. novembra līdz 2014. gada 30. novembrim par bērniem /pers. B. un pers. C/ Vācijā piešķirts ģimenes pabalsts 184 *euro* mēnesī katram (kopsumma 368 *euro*), savukārt šajā laika periodā par abiem bērniem kopā ģimenei izmaksāti 311,10 *euro* mēnesī; no 2015. gada 1. janvāra līdz 2015. gada 31. janvārim par bērniem /pers. A un pers. B/ Vācijā piešķirtais ģimenes pabalsts ir 188 *euro* mēnesī par katru bērnu (kopsumma 376 *euro*), savukārt Vācijas kompetentā iestāde norādījusi, ka šajā laika periodā par abiem bērniem kopā ģimenei izmaksāti 319,10 *euro*.

Salīdzinot VSAA sastādītajās salīdzināšanas tabulās norādītās summas par katram no bērnam piešķirto ģimenes pabalstu Vācijā konkrētajos laika periodos un Vācijas kompetentās iestādes sniegto informāciju par ģimenes pabalsta apmēru abiem bērniem, apgabaltiesa nekonstatē neprecizitātes vai faktoloģiskās kļūdas VSAA aprēķinos, kas attiecas uz izmaksātajiem pabalstiem saistībā ar bērnu /pers. B/ (*lietas 35. lapa*). VSAA pamatoti ņēma vērā par bērnu Vācijā piešķirto pabalsta summu, kas attiecīgi bija 184 *euro* mēnesī periodā no 2014. gada 1. novembra līdz 31. decembrim (Vācijas kompetentās iestādes sniegtā informācija, *tulkojums lietas 58. lapa*) un 188 *euro* mēnesī kopš 2015. gada 1. janvāra (Vācijas kompetentās iestādes sniegtā informācija, *tulkojums lietas 59. lapa*). VSAA pamatoti salīdzināja Vācijas un Latvijas ģimenes pabalstu apmērus par katru mēnesi un starpību, kas pieteicējas ģimenei pienākās Latvijā, aprēķināja, samazinot Latvijā izmaksāto pabalstu veidus proporcionāli to īpatsvaram, kopā par mēnesi samazinot Latvijā izmaksātos pabalstus par kopējo pabalsta summu, kas pienākās Vācijā kā atbildīgajā valstī.

Tāpat VSAA salīdzināšanas tabulā par izmaksātajiem pabalstiem saistībā ar bērnu /pers. C/ periodā no 2015. gada 1. janvāra līdz 2016. gada 30. aprīlim faktu vai aprēķina kļūdas apgabaltiesa nekonstatē (*lietas 33. lapa*). VSAA pamatoti ņēma vērā par bērnu Vācijā piešķirto pabalsta summu, kas attiecīgi bija 188 *euro* mēnesī no 2015. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim (Vācijas kompetentās iestādes sniegtā informācija, *tulkojums lietas 59. lapa*) un 190 *euro* mēnesī no 2016. gada 1. janvāra līdz 30. aprīlim (Vācijas kompetentās iestādes sniegtā informācija, *tulkojums lietas 60. lapa*).

Apgabaltiesa konstatē kļūdas VSAA salīdzināšanas tabulas aprēķinos par izmaksātajiem pabalstiem saistībā ar bērnu

/pers. C/ periodā no 2014. gada 1. novembra līdz 2014. gada 31. decembrim – VSAA nepamatoti aprēķinos ņēma vērā Vācijā piešķirto ģimenes pabalsta apmēru 190 *euro* mēnesī, kaut faktiski piešķirtais pabalsts par /pers. C/ 2014. gada novembrī un decembrī bija 184 *euro* apmērā mēnesī. Ņemot vērā neprecīzu Vācijas ģimenes pabalsta apmēra summu, attiecīgi nepareizi aprēķināta starpība starp pabalstu Vācijā un pabalstu daļu, ko pieteicējam bija tiesības saņemt Latvijā kā sekundāri atbildīgajā valstī, kompensējot pabalstu starpību; līdz ar to nepareizi noteikts arī konkrēto pabalstu pārmaksas apmērs.

[16] Administratīvā procesa likuma 126. panta pirmā daļa noteic, ja pieteikums pilnībā vai daļā apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Pieteicēja par pieteikuma iesniegšanu tiesā ir samaksājusi valsts nodevu 28,46 *euro* apmērā (*lietas 8. lapa*), savukārt par apelācijas sūdzības iesniegšanu pieteicēja ir samaksājusi valsts nodevu 56,91 *euro* apmērā (*lietas 110. lapa*).

Ievērojot minēto, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126. panta pirmo daļu, no Latvijas Republikas par labu pieteicējam piespriežama pieteicējas samaksātā valsts nodeva par pieteikumu un apelācijas sūdzību kopā 85,37 *euro*.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126. panta pirmo daļu, 307., 309. pantu un 329. panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

daļēji apmierināt /pers. A/ pieteikumu.

Atcelt Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras direktora 2017. gada 10. jūlija lēmumu Nr.17/1303629 daļā par /pers. A/ konstatēto ģimenes pabalstu pārmaksu 2014. gada novembrī 3,91 *euro* un 2014. gada decembrī 3,93 *euro* apmērā.

Atcelt Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Starptautisko pakalpojumu nodaļas 2017. gada 19. maija lēmumu Nr.17/1006937 daļā par /pers. A/ konstatēto piemaksas pie bērna kopšanas pabalsta pārmaksu 2,09 *euro* apmērā par 2014. novembri un 2,07 *euro* apmērā par 2014. decembri.

Pārējā daļā /pers. A/ pieteikumu noraidīt.

Piespriest no Latvijas Republikas par labu /pers. A/ viņas samaksāto valsts nodevu kopā 85,37 *euro*.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente	(personiskais paraksts)	K. Krastiņa
Tiesneses	(personiskais paraksts)	S. Gintere
	(personiskais paraksts)	S. Liniņa